

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Via Lactea Sive Institutiones Iuris Canonici

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Tit. XVIII. De Irregularitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94613)

Quò ad Ultimum. Ad sciendum, quis possit absolvere ab hac Censura Suspensionis à Divinis? oportet distinguere: nam vel lata est ab homine per Sententiam? Et tunc ipse solus absolvit, nisi lata sit ad præfinitum tempus, vel sub conditione: nam expleto tempore, vel conditione adimpleta, cessat Suspendio; & non est opus alia absolutione secundum magis communem opinionem. *Mastrius d. disp. 13. num. 103. & 104.* Vel Suspendio inflicta est à Jure? & in hoc casu, si est reservata Papæ, vel Episcopo? ab ipsis tantum potest absolutio impertiri. Vel nulli est reservata? Et in hoc casu altercatio est inter DD. Alii enim dicunt, omnem Confessarium posse ab ea absolvere: Alii verò tenent à solo Episcopo absolutionem esse elargiendam, ut videtur apud *Dianam part. 5. tract. 10. resol. 23.* quæ in ejus Opere Coordinatio habetur *tom. 5. tract. 3. resol. 9.* & secundam opinionem esse veriolem ait *Antonellus de Regim. Eccl. d. l. 2. c. 10. num. 26.* quia Suspendio non impedit absolutionem à peccatis, sicut impedit Excommunicatio; unde ab Excommunicatione nemini reservata omnis Confessarius potest absolvere. *cap. Nuper. de Sent. Excommun.* Tum etiam quia Suspendio pertinet ad forum contentiosum; & ideo est auferenda ab habente Jurisdictionem in foro exteriori. *Sylvest. in Verb. Suspendio. num. 8.* & *Bonacina de Censur. disp. 3. quasi. 5. punct. ult. num. 6.*

TIT. XVIII.

De Irregularitate.

Quoniam illi, qui Suspensionem à Divinis non observant, & quamvis illa affecti, & illigati audent Ministeria Sacra celebrare, inter alias penas incurrunt in gravissimam illam, quæ vocatur Irregularitas, quæ etiam contrahitur ob aliarum violationem Censurarum: idcirco pro hujus operis complemento, & pro explicatione hujus materię videbimus:

1. Quid, & Quotuplex sit Irregularitas?
2. Quot, & quæ sint Irregularitates ex defectu?
3. Quot, & quæ sint Irregularitates ex delicto?
4. Quot, & quibus modis tollatur Irregularitas?
5. Qui possint dispensare super Irregularitate?

Quò ad Primum. Irregularitas communiter definitur tam à Theologis, quam à Canonistis, quòd sit Impedimentum Canonicum impediens Ordinum susceptionem, vel eorumdem susceptorum administrationem. DD. apud *Mastrium in Theol. Mor. disp. 13. num. 127.* Ex qua definitione colligunt, Irregularitatem non esse Censuram Ecclesiasticam, sed solam inhabilitatem, ob decentiam servandam tum in suscipiendis, tum in exercendis Sacris Ordinibus. Porro duplex est Irregularitas; alia ex Defectu, & alia ex Delicto. *Mastrius ibid. num. 130. ubi DD.*

Quò ad Secundum. Irregularitates ex Defectu sunt decem. Prima est ex defectu Animæ, & comprehendit Lunaticos, Epilepticos, perpetuò Amentes; ac Neophitos in ætate adulta baptizatos; hi enim omnes prohibentur ad Ordines promoveri. *cap. Neophitos. dist. 61.* *Mastrius d. disp. 13. num. 168.* Secunda est ex defectu scientiæ, ac illiteraturæ. *c. Illiteratos. 36. Concil. Trid. sess. 25. de Reform. cap. 4.* Tertia est ex defectu Corporis, vel ob deformitatem, ut in nanis,

claudis, & gibbosis; vel ob debilitatem in aliquo membro principali. *cap. 1. & seq. dist. 25.* & toto titulo *extr. de Corpore vitiat.* necnon ob notabilem aliquam infirmitatem, qualis est lepra, morbus gallicus, apoplexia, & aliz similes, circa quas Jus se remittit prudentiæ, ac arbitrio Episcopi. *cap. Tua nos. de Cleric. agros.* His accedunt Hermaphroditi; de quibus videndus est *Mastrius ubi supr. num. 170.* & mez Decisiones de Penitentia. *decis. 43.* Quarta est ex defectu Naturalium, ut in spuris, ac illegitimis, extra Matrimonium natis, nisi sint dispensati, vel per subsequens Matrimonium legitimati. *cap. 1. & 2. & cap. Is, qui de Filiis Presbyterorum. aut nisi sint in Religione professi; tunc enim possunt ad Ordines promoveri; non autem ad Prælaturas. cap. ult. ubi Glossa, & DD. eod. tit. de Filiis Presbyterorum.* Infantes verò expositi, nisi probentur naturales, præsumuntur legitimi. *cap. 1. de Infantib. expositis.* *Mastrius ubi supr. num. 172.* & ibi *Bulla Gregorii XIV. in praxi observanda.* Quinta est ex defectu Ætatis. *cap. ult. de Tempori. Ordination. Clem. unic. de Ætate, & qual. & Concil. Tridentin. sess. 23. de Reform. cap. 12.* in quibus juribus præfigitur ætas necessaria ad Ordines suscipiendos. Quòd si quis ordinetur ante debitam ætatem, non incurrit novam Irregularitatem, sed solam suspensionem; quæ cessat debita ætate adventente, dummodo antea non exercuerit Ordinem. *Gloss. in d. Clem. unic. de Ætate, & qual. Sexta est ex defectu Libertatis, quæ urgebat antiquis temporibus, quando homines erant in servitute; Servi enim erant Irregulares, & ordinari prohibebantur, nisi ab eorum Dominis manumitterentur. cap. Servorum. & seq. dist. 54.* Nunc ea sunt affecti, qui reperiuntur obligati ad publicam rationem; ut sunt Thesaurarii, seu Depositarii aris publici, nec non Tutores, & Curatores divitum pupillorum; hi enim, nisi redditis rationibus, ordinari non debent. *cap. unic. de Oblig. ad ratiocin. Septima est ex defectu lenitatis, complectens omnes, qui cooperantur ad Sententiam Sanguinis, & justum homicidium; ut sunt Judices, Notarii, Accusatores, ac Testes. cap. 1. dist. 51. cap. 3. de Clericis, vel Monachis. cap. 3. de Homicid. in 6.* Nec non omnes pugnantes in bello aggressivo, etsi iusto: nam si esset injustum, insurgeret Irregularitas, ex delicto Homicidii, de qua dicemus infra. In bello autem iusto defensivo pugnantes nullam contrahunt Irregularitatem, etsi feriant, vel occidant; quia ex absoluta necessitate, & ad necessariam defensionem censentur ferire, & occidere. *Mastrius d. disp. 13. num. 163. & 164.* Item comprehenduntur sub hac Irregularitate Chirurghi, qui absciidunt, vel urunt membra; non etiam Medici Physici, qui debita diligentia curant infirmos; *cap. Ad aures. de Ætate, & qual. Mastrius ubi antè num. 167.* Octava Irregularitas est ex defectu Sacramenti, & est illa, quæ provenit ex Bigamia, idest ex multiplici contractu Sacramenti Matrimonii. *cap. 1. & seq. de Bigam. non ordin. Sive si quis viduam duxisset in Uxorem; non enim potest repræsentare Christum unicum Sponsum unitus Virginis Ecclesiæ. cap. Si quis Viduam. dist. 50.* & procedit etiam in bigamia, quæ contracta esset ante Baptismum. *Mastrius d. disp. 13. num. 179.* Nona Irregularitas nascitur ex defectu bonæ famæ, & afficit Histrones, Mimos, Comedos, ac filios publicæ Meretricis. *Mastrius ibid.*

ibid. num. 180. Decima tandem provenit ex Publica Pœnitentia imposita ob grave peccatum. *cap. Placuit. & c. Quicumque. dist. 50. c. Pœnitentes dist. 59.* sed nunc cessat hæc Irregularitas, quia publicæ Pœnitentiæ non sunt amplius in usu, ut ostendi in meis Decisionibus de Eucharistia. *decis. 62. num. 9.* nec non de Pœnitentia. *decis. 38. num. 32.*

Quod ad Tertium. Irregularitates provenientes ex delicto pariter sunt decem. Prima est ob iteratum baptismum serid, & scienter; & hæc afficit tam rebaptizantem, quam rebaptizatum. *cap. Ex litterarum. de Apostatis. & de reiter. Baptism. Secunda est ob violatam Censuram in susceptione, vel exercitio Ordinum; & ideo Clericus Excommunicatus, vel Suspendus, aut Interdictus si Ordines exerceat, fit Irregularis. cap. Si quis Episcopus. 11. q. 3. cap. Is qui, de Sent. Excommun. cap. Illorum eod. tit. in 6.* Et idem est, si ad altiores Ordines ascendat, cum sit Excommunicatus; secus autem si sit Suspendus, vel Interdictus, quia de his duabus Censuris nullus Canon infligit Irregularitatem in Clericum eis irretitum Ordines suscipientem. *Mastrius d. disp. 13. num. 146.* Tertia est, si quis ordinetur ab Episcopo excommunicato, vel suspendo, vel hæretico denunciato; & non tolerato. *cap. Daibertum. 1. q. 7. cap. 1. & 2. de Schismat. Quarta est, si quis ordinetur per Simoniam Extravag. 2. de Simon. Quinta, si recipiat Ordines furtive. cap. 1. & 2. ubi Glossa, De eo, qui furtive Ordin. suscepit, id est se intrudendo inter Ordinandos, licet ab Episcopo non fuerit examinatus, & approbatus. Sexta est, si Clericus solemniter exerceat actum Ordinis, quem non habet. cap. 1. & 2. de Cleric. non Ordin. ut si Diaconus Missam celebret, vel Sacerdos Ordines conferat; & multo magis si Laicus hæc facere præsumat. Non autem oritur hæc Irregularitas ex exercitio Jurisdictionis, quam quis non habet; ut si Confessiones quis audiat. *Mastrius d. disp. 13. n. 150. in fin.* Septima est ex delicto Hæretis, vel Apostatæ; quia omnes Hæretici, & Apostatæ à fide sunt Irregulares, sive sint Clerici, sive sint Laici. *cap. Qui in aliquod. cap. Presbyteros. dist. 5.* quibus addendi sunt fautores, receptatores, consilium, aut favorem dantes, ac omnium prædictorum filii, & nepotes. *cap. 2. de Hæretic. Octava est per Apostasiam à Religione; & ideo Regularis fugitivus non potest ad Ordines promoveri. cap. fin. de Apost. Nona est ob infamiam commissorum delictorum, quæ sunt Adulterium, Incestus, Raptus Virginum, Sodomia, Veneficium, Duellum, Sacrilegium, Simonia, & Perjurium; dummodo sint notoria vel de facto, vel per Judicis sententiam. cap. Infames 16. quæst. 1. Decima Irregularitas est, ob homicidium, vel mutilationem membrorum, sive voluntarie factum, sive casualiter, quando non fuit adhibita debita diligentia, præcipue si dabatur opera rei illicitæ. cap. ult. de Homicid. in 6. Clem. Si furiosus. eod. tit. Quod si homicidium sit omnino involuntarium, & fuit adhibita diligentia, ne fieret; tunc nulla incurritur Irregularitas; secus autem si debita diligentia adhibita non fuit. cap. Dilectus. cap. Significasti. cap. Ad audientiam. & cap. fin. de Homicid. At si quis dabat operam rei illicitæ, quamvis adhibuerit diligentiam, si homicidium sequatur, fit Irregularis. cap. Suscepimus. cap. de Catero. de Homicid. Hoc tamen plures DD. intelligunt, si opus illicitum aptum erat de per se, causare homicidium; Doct. Clericali, Tom. II, Lib. VIII.**

ut verberare aliquem, ludere cum armis bellicis. Secus autem si aliam rem illicitam committeret, ut adulterium. Horum tamen opinio respuitur à doctissimo Mastrio d. disp. 13. num. 158. ubi fuse de hac materia, & num. 159. addens, quod irretitur hac Irregularitate non solum homicida; sed quivis alius secum cooperans quovis modo, juxta sequentes versus:

*Iussio, Consilium, Consensus, Palpo, Recursus;
Participans, Mutus, Non obstant, Non manifestans.*

Et ratio fundamentalis est, illa Juris regula, quæ dicit, facientem, & consentientem par pœna constringit. *cap. Notum sit. 2. quæst. 1.* De supra dictis autem casibus Irregularitatis ex Homicidio provenientes videndus est idem Mastrius ead. disp. 13. à n. 143. usque ad n. 167. ubi doctè differit, & plures casus examinat, qui in praxi solent occurrere.

Quod ad Quartum. Irregularitas tollitur quatuor modis. Primus est per Baptismum; intelligendo de Irregularitatibus provenientes ex delicto; nam illud Sacramentum delet omnem culpam, & omnem pœnam. Concil. Trident. sess. 14. capit. 2. Idcirco Irregularitates, quæ sunt ex defectu; durant etiam post Baptismum, donec tollatur ille defectus; prout etiam illa, quæ provenit ex Bigamia. Secundus modus est per Professionem religiosam, quæ tollit omnes Irregularitates, quod ad ordines; sed non ad Dignitates, & Prælaturas. Tertius est per remotionem causæ, ut in defectu ætatis cum debita ætas advenerit, & in ignaro si Litteratus studendo evaserit. Quartus est per legitimam Dispensationem concessam ab eo, qui habet potestatem dispensandi super Irregularitatibus; cujus dispensationis forma solet esse in his verbis: *Dispense tecum super Irregularitate, quam ob talem, vel talem causam incurristi &c.* *Mastrius d. disp. 13. n. 181.*

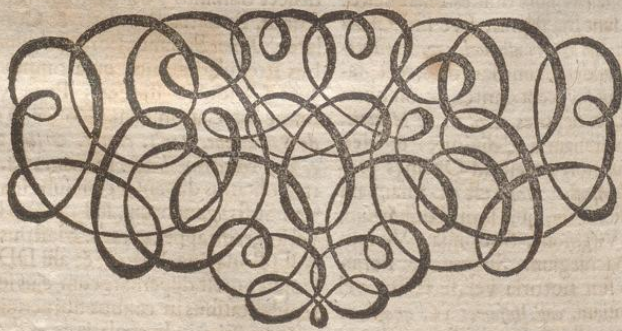
Quod ad Ultimum: Quinque sunt personæ, quæ possunt ab Irregularitatibus dispensare: videlicet Summus Pontifex, Metropolitanus, Episcopus, Prælatus Regularis, & Confessarii Regulares. Primo Summus Pontifex dispensat in omnibus Irregularitatibus, quia omnes sunt pœnæ à Jure Canonico statutæ; Papa vero est supra omne Jus Canonicum. Concil. Trident. sess. 14. de Sacrament. Penit. cap. 7. & sess. 25. de Reform. c. 21. *Mastrius d. disp. 13. num. 188.* Secundo Metropolitanus dispensat cum subditis omnium suorum Suffraganeorum, sed tantum in Visitationes; vel in gradu appellationis. *Mastrius ibid. num. 182.* & ibi Bonacina, Suarez, & alii DD. Tertio, Episcopus potest dispensare cum ejus subditis super Irregularitatibus in casibus sibi permissis, qui sunt sequentes. Primo in Irregularitate ex defectu Natalium quod ad ordines minores, & beneficium simplex tantum. *cap. 1. de Fil. Presbyter. in 6.* Secundo in illa, quæ provenit ex Bigamia similitudinaria tantum, etiam pro Sacris Ordinibus. *cap. Sanè. de Cleric. Conjug. & cap. 1. Qui Clerici, vel voven.* Est autem similitudinaria, quando Subdiaconus de facto contrahit Matrimonium; aut Laicus Uxoratus aliam Uxorem ducit. *Card. Tolet. lib. 1. c. 67. n. 1. & 2.* Fagnan. in c. Nuper à Nobis. de Bigam. à n. 40. usque in finem. Rota decis. 1. de Bigam. in novis. Tertio in defectibus ex corpore, vel ex scientia, quando dubium est, an sint graves, vel leves? tunc enim Episcopus potest arbitrari, & pronunciare, eos esse leves, & sic tacite dispensare.

sare tum ad ordines suscipiendos, tum ad beneficia simplicia obtinenda. Pax Jordan. tom. 1. lib. 3. tit. 6. de Sacram. Ordin. n. 228. & tom. 2. lib. 9. tit. 1. de Dispensat. n. 201. Quarto Episcopus dispensat vigore Concilii Trident. sess. 24. de Ref. c. 6. in omnibus Irregularitatibus provenientes ex delicto occulto, ea excepta, quæ provenit ex homicidio voluntario; & aliis delictis, quæ pervenerunt ad forum contentiosum. Mastrius d. disp. 13. n. 182. Porro, delictum si sit ad forum deductum, sed in eo non fuit probatum, vel ex defectu testium, vel ex eorum taciturnitate, Episcopus dispensare potest. Mastrius ibid. n. 184. Quinto dispensare potest Episcopus super Irregularitate orta ex homicidio casuali; vel commisso ad defensionem propriæ vitæ non servato moderamine inculpatæ tutelæ; in his enim casibus homicidium propriè non est voluntarium. Idem Mastrius ibid. n. 184. ubi DD. Et Sexto dispensat Episcopus super Irregularitate ob occultam mutilationem alicujus membri; quia & hæc non est homicidium voluntarium. Mastrius n. 186. ubi sic declaratum refert à Sacra Card. Congregat. Ex his colligere debemus, quod Episcopus viceversa dispensare non potest ab Irregularitate, quæ provenit ex Hæresi, quamvis occulta; quia ubi non potest absolvere à culpa, neque à pœna valet dispensare. c. Cum illorum. de Sent. Excomm. At à peccato Hæresis quamvis occultæ

Episcopus non absolvit, quia est Papæ reservatum. DD. quos cumulat Barbosa ad Concil. Trident. sess. 24. de Reform. cap. 6. num. 52. & ego dixi in meis Decisionibus de Penitentia, decis. 45. n. 6. Quarto Prælati Regulares absolunt suos subditos, & cum eis dispensant ab omnibus Irregularitatibus, (exceptis ortis ob homicidium voluntarium, etiam occultum, & mutilationem membrorum, ac bigamiam.) vigore Privilegiorum Clementis IV. Bonifacii IX. & Eugenii IV. de quibus videndus Mastrius ubi supr. disput. 21. n. 186. & Lezana in Summa tom. 1. cap. 18. num. 4. necnon tom. 3. Verb. Abortus, n. 14. & Verb. Irregularitas, n. 72. Imò Bordonus tenet, eos dispensare posse etiam super Irregularitatibus ex homicidio voluntario, si sit occultum; & ex casuali, quamvis publico, ut latè scribit in suis Resolutionibus part. 1. Resol. 13. num. 15. ad quem Lectorem remittimus; & ad ea, quæ ego de hoc dixi in meis Decisionibus de Penitentia, decis. 46. numer. 15. Quinto, & ultimo, etiam Confessarii Regulares virtute suorum Privilegiorum dispensant Pœnitentes, qui ad eos accedunt, ab omnibus Irregularitatibus provenientes ex delicto, in foro tamen conscientiæ; & exceptis illis, quæ sunt ex homicidio voluntario, quamvis occulto, mutilatione membrorum, & bigamia, ut tenent Doctores, qui à me fuerunt allegati in dict.

Decision. 46. de Penitentia, numer. 20.

FINIS.

IN-